

det Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att lagen om räntans frigifvande å korta papper måtte ändras så, att icke öfver sex procent får tagas i ränta och provision per år för dylika korta papper.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 26 Januari 1871.

J. Jonasson,
från Calmar län.

N:o 155.

Af Herr O. F. Brunberg: Om efterskänkande af den Rådmannen L. O. Peterson i Carlskrona, Kaptenen vid flottans nya reservstat V. Kleman och Majoren vid skärgårdsartilleriet L. Andersson äliggande skyldighet att erlägga ränta å ett dem ådömdt ersättningsbelopp.

Då det ej är mer än rättvist att ett förbiseende af en reglementarisk föreskrift medför ersättningsskyldighet för den förlust, som dervid drabbat staten, så är det deremot icke rättvist, att, sedan denna förlust blifvit statsverket till fullo gulden, ersättningsskyldigheten än vidare utsträcker. Såsom närlagde promemoria visar, hafva icke dess mindre trenne besigtningmän, nemligen Rådmannen i Carlskrona L. O. Peterson, Kaptenen vid flottans reservstat V. Kleman och Majoren vid skärgårdsartilleriet L. Andersson för ett formfel vid besigtningen af ett parti hampa den 22 Juni 1860 blifvit ådömdt, icke allenast att ersätta staten dess förlust, 10,992 R:dr 39 öre, utan äfven att derutöfver erlägga 6 procent årlig ränta å detta belopp under en tid af lika många år som rätttegången af domstolarne handlagts. Härtill kommer, hvilket bilagorna äfven ådagalägga, att statens förlust härledde sig från an-

nan persons svek, oberoende af något fel å besigtningmännens sida — att hampan under den mångåriga rättegången legat i kronans förråd och ej varit till besigtningmännens disposition öfverlemnad och slutligen att staten under denna tid icke betalt någon ränta å ifrågavarande 10,992 R:dr 39 öre; med anledning häraf och på grund af de fakta, som åberopade promemoria närmare utvisar, anser jag mig föränlåten härmed föreslå:

att Riksdagen för sin del måtte medgifva, att Rådmanen L. O. Peterson i Carlskrona, Kaptenen vid flottans nya reservstat V. Kleman och Majoren vid skärgårdsartilleriet L. Andersson befrias från att till staten betala ränta å den summa af 10,992 R:dr 39 öre R:mt, som de i följd af felaktig tillämpning af besigtningreglementet blifvit dömda att till betäckande af statens förlust inbetala.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1871.

O. F. Brunberg.

P. M.

År 1860 i Juni månad anställdes å Kongl. Flottans varf i Carlskrona besigtning på ett parti hampa, som handelsbolaget under firma Palander & Co. enligt kontrakt skulle till Kongl. Flottan leverera. Vid denna besigtning, som bort för rättas af numera Kaptenen vid Kongl. Maj:ts flottas nya reservstat V. Kleman, nuvarande Majoren vid Kongl. skärgårdsartilleriet, riddaren F. L. Andersson, Rådmannen i Carlskrona L. Peterson och en af leverantören utsedd besigtningssman, tillstädeskommo endast de tvänne förstnämnde och, efter det besigtningen försiggått, meddelade bevis och rapport derom, att såsom god antagits 800 Centner hampa, hvilka bevis och rapport jemväl blefvo, bland andra besigtningssdokumenter, af förbiseende, underskrifna af Rådmannen L. Peterson, ehuru han icke varit vid ifrågavarande besigtning närvarande. På grund af nämnda bevis uppbar bolaget Palander & Co. den 22 Juni 1860 i Flottans kassa full liqid för levererade hampan med 21,360 R:dr. Emellertid upptäcktes det, att en besigtningssförättningen biträdande handtverkare begått ett svek sålunda, att han vid profningen af den till leverans erbjudna hampan jemväl användt en hamprist af Kronans egen hampa, hvilket föranledde en undersökning vid Kongl. Flottans Krigsrätt, som förordnade om ny besigtning å det levererade hamppartiet, hvilket särskildt förvarades och hvilken besigtning verkställdes af andra besigtningssmän än de ofvannämnde. Vid denna ytterligare besigtning, som egde rum i Augusti och September månader 1860, godkändes 385 Centner 27 skålpund, hvaremot återstoden kasserades. Efter slutad undersökning vid Krigsrätten och målets öfverlemnande till Kongl. Krigshofrättens profning och afdömande, har Kongl. Krigshofrätten i utslag den 2 Augusti 1861, jemte förklarande att det icke tillkomme Kongl. Krigshofrätten att ingå i bedömande, huruvida Palander & Co. genom den levererade och besigtigade hampan kunde anses hafva fullgjort sina, enligt det med Kongl. Förvaltningen af sjöärendena den 3 April 1860 afslutade kontrakt, åtagna förbindelser, dömt besigtningssmännen V. Kleman, F. L. Andersson samt Rådmannen L. Peterson till kriminelt ansvar för de vid besigtningen i Juni 1860 begångna felaktigheter samt förpligtat dem, en för alla och alla för en, att godtgöra den förlust som Kongl. Maj:t och Kronan kunde visas i följd af de utaf dem

begångna felaktigheter hafva lidit eller framdeles komma att vidkännas; hvilket utslag blifvit af Kongl. Maj:t genom nådigt utslag den 4 Februari 1862 fastställt. Advokatfiskalen vid Kongl. Flottan P. F. Wittbom instämde derefter till Rådstufvurätten i Carlskrona ej mindre handelsbolaget Palander & Co., än äfven Kaptenen V. Kleman, dåvarande Kaptenlöjtnanten vid Kongl. Maj:ts Flotta F. L. Andersson och Rådmannen L. Peterson, med påstående: *dels* att, då enligt åberopade kontraktet samt Kongl. Förordningen den 20 December 1825, huru förhållas skulle vid besigtningar då varor eller färdiga arbeten för landt- och sjöförsvarets behof efter kontrakt levereras, den ifrågavarande af Palander & Co. till leverans erbjudna hampan bort undergå noggrann besigtning af fyra ojäfvige personer och deribland en magistratsledamot samt en af leverantören vald person, och varan icke kunnat förklaras gillad med mindre än att dervid tre af besigtningmännen om dess antagande sig förenadt, samt, jemlikt kontraktets innehåll i öfrigt, såväl kronan som leverantören endast i det fall att en sådan besigtning verkställts, underkastat sig det afgörande, hvori besigtningmännen komme att stadna, så att dervid finge förblifva; men, efter hvad omförmäldt vore, hampbesigtningen i Juni 1860 blifvit verkställd af blott två personer, nemligen Kaptenen Kleman och Kaptenlöjtnanten Andersson, samt berörda besigtning, vid hvilken dessutom sådant svekfullt förfarande från den besigtningförrättningen biträdande banmästaren Mobergs sida egt rum, att, enligt hvad genom Kongl. Maj:ts den 4 Februari 1862 meddelade utslag är vordet förklaradt, Kleman och Andersson af Mobergs berörda förfarande blifvit förleddes att den ifrågavarande, efter hvad utredt vore, till en del underhaltiga varan, utan föregånget så beskaffadt prof, som för varans bedömande funnits nödigt, till hela dess belopp godkänna, således icke heller kunde anses giltig och medföra någon laga verkan och derföre icke heller i ringaste mån beredt Palander & Co. rättighet att af Kongl. Maj:t och Kronan för den sålunda besigtigade varan uppbära betalning, och dertill jemväl komme att, vid af Krigsrätten förordnade ytterligare besigtningen å sagde vara, af densamma helt och hållet underkänts och kasserats 414 Centner 73 skålpund; det måtte, med ogillande af förrberörde i Juni 1860 skedda besigtning och den af Palander & Co. i följd deraf verkställda hampleverans, Palander & Co. icke allenast åläggas att genast, mot återfående af det kasserade hamppartiet, 414 Centner 73 skålpund, till Kongl. Maj:t och Kronan återbära de i betalning för samma hampparti belöpande, af Palander & Co. i Kongl. Flottans kassa lyftade 11,073 R:dr 29 öre jemte 6 proc. ränta derå från den 22 Januari 1860, då Palander & Co. för hampan emottogo liquid, intilldess full betalning skedde, samt godtgöra Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden för den ytterligare besigtningen, utan äfven förpligtas att genast, i öfverensstämmelse med åberopade kontraktet, helt och hållet fullgöra den åtagna hampleveransen samt i vitesbot för underlåtenheten att i allo uppfylla kontraktet inom den deri stadgade tid, till Kongl. Maj:t och Kronan erlægga sex procent af den kasserade hampans värde efter det i kontraktet bestämda pris och dessutom ersätta Kongl.

Maj:t och Kronan all den kostnad och förlust, som, i följd af underlåtenheten att fullgöra kontraktet, kunde tillskyndas Kongl. Maj:t och Kronan, samt följaktligen äfven den kostnad, hvilken medelst ett möjligen blifvande högre inköpspris samt i öfrigt kunde uppkomma vid en tilläfventyrs skeende ny upphandling af det ifrågasvarande redan kasserade hamppartiet; *dels ock* att Kaptenen Kleman, Kaptenlöjtnanten Andersson och Rådmannen Peterson måtte varda ålagdt att, en för alla och alla för en, till Kongl. Maj:t och Kronan ofördröjligen utgifva allt hvad Kongl. Maj:t och Kronan af de utaf Advokatfiskalen i målet Palander & Co. affordrade belopp och ersättningar tilläfventyrs icke kunde hos Palander & Co. utbekomma; öfver hvilka påståenden Rådstufvurätten genom utslag den 19 Oktober 1863 sig utlätit: att enär till grund för käromålet åberopade och af Palander & Co. till ovilkorligt fullgörande godkända kontraktet den 3 April 1860, hvarigenom Palander & Co. förbundit sig att för Kongl. Maj:ts Flottas behof till förrådets förstärkande inom slutet af nästpåföljande Augusti månad på Kongl. skeppsvarvet i Carlskrona leverera 800 centner Riga-hampa af prima sort efter 26 R:dr 70 öre för centner, innehölle, bland annat, att hampan skulle, på leverantörens anmälan, i den ordning och på sätt Kongl. Förordningen den 20 December 1825, angående besigtningar och leveranser för landt- och sjöförsvaret föreskrefve, af fyra ojäfvige besigtningmän, deribland en af leverantören vald person, undergå noggrann besigtning i närvaro af uppbördsmanen och leverantören eller dess med fullmakt försedda ombud, hvarvid besigtningmännen hade att i de delar, der särskild föreskrift ej vore förut i kontraktet lemnad, ställa sig till efterrättelse Kongl. Förvaltningens af sjöärendena utfärdade besigtningreglemente af den 20 Maj 1847 samt kungörelse af den 17 December 1858, angående åtskilliga ändringar i samma reglemente; att Kronan och leverantören skulle vara förbundne att underkasta sig det afgörande, hvaruti besigtningmännen stadnade, så att dervid måtte förblifva; samt att, i händelse af kassation eller om leveransen icke inom den i kontraktet föreskrifna tiden fullgjordes, leverantören gjorde sig förfallen till sex procent vitesböter af den kontraherade, men kasserade eller icke levererade hampanns värde efter det fastställda priset, utan ock skyldig att ersätta Kongl. Maj:t och Kronan den högre upphandlingskostnad samt öfriga utgifter, hvilka i och för hampanns anskaffning kunde uppkomma, såvida icke med lagliga skäl styrkas kunde, att oförutsedda händelser, de der icke stått att förekomma, till uteblifna fullgörandet af kontraktet vållande varit; alltså och emedan utredt vore, att den besigtning, som den 18 och 19 Juni 1860 försiggått å det utaf Palander & Co. för fullgörandet af ofvannämnda kontrakt till leverans erbjudna partiet hampa, blifvit förrättad af endast två af de utaf befälhafvande amiralen till verkställande af leveransbesigtningar under nämnde års andra qvartal kommenderade officerare, nemligen Kaptenen Kleman och Kaptenlöjtnanten Andersson, hvilka, efter det besigtningen försiggått, antagit så mycket af den till leverans erbjudna hampan som i kontraktet omförmäldes, eller 800 centner, samt sedermera tillika med Rådmannen Peterson dels utfärdat rapport till ve-

derbörande att hampa till det belopp Palander & Co. åtagit sig leverera blifvit besigtigad och godkänd, dels ock å bemälda handelsbolags exemplar af kontraktet tecknat bevis att leveransen blifvit fullgjord; ty funne Rådstufvurätten, det berörda besigtning, såsom icke verkställd i öfverensstämmelse med kontraktet och 4 § i åberopade Kongl. Förordningen den 20 December 1825, varit ogiltig, samt att den följaktligen icke kunnat grundlägga någon rättighet för handelsbolaget Palander & Co. att af Kongl. Maj:t och Kronan uppbära större eller mindre del af köpeskillingen för det kontraherade partiet hampa; och alldenstund vid sedermera, enligt Krigsrättens vid Kongl. Maj:ts Flotta beslut och befälhafvande amiralens ordres, under den 27, 28, 29 och 30 Augusti samt 1 och 2 September 1860 å det vid besigtningen den 18 och 19 nästföretgångne Juni emottagna partiet hampa, af två dertill förordnade militärpersoner och en magistratsperson i närvaro af uppbördsmanen anställd ytterligare besigtning, hvarvid dock Palander & Co., ehuru tillfälle dertill lemnats, underlåtit att å dess vägnar utse en fjerde besigtningssman, äfvensom att sjelf eller genom ombud vara tillstädes, blifvit genom de tre besigtningssmännens sammanstående afgörande af nämnda parti hampa godkända endast 385 centner 27 skålpund och kasserats 411 centner 70 skålpund, hvaremot den i vikt uppkomna skilnaden, eller 3 centner 3 skålpund, förklarats såsom en följd dels deraf att de hamprister, hvilka vid besigtningen den 18 och 19 Juni 1860 uttagits i och för garnprovrens verkställande, efter gammal praxis kvarstannat i hampkällaren bland annan för spinning uttagen hampa och dels af den afdamning, hvilken alltid egde rum, då hampa på sätt vid besigtningen skett, flera gånger flyttades från ett ställe till ett annat; fördenskull och emedan Palander & Co., på grund af Klemans, Anderssons och Peterssons ofvanomförmälda rapport och levereringsbevis, den 22 Juni 1860 i Flottans kassa uppburit liqid för hela det vid besigtningen den 18 och 19 Juni samma år emottagna partiet hampa 800 centner med 21,360 R:dr R:mt, men Wittbom icke anført lagligt skäl för påståendet om Palander & Co:s förpligtande att, i strid med hvad dittills vid leveranser för Kongl. Maj:ts och Kronans räkning egt rum, ersätta kostnaderna för besigtningen den 27, 28, 29 och 30 Augusti samt 1 och 2 September 1860; ty och då Palander & Co. sjelfve måste vidkännas den brist, som genom afdamning vid sistnämnde besigtning möjligen uppkommit, pröfvade Rådstufvurätten rättvist, med ogillande af Palander & Co:s emot Wittbom under rättegången framställda ansvarspåstående och ersättningsanspråk, å Wittboms instämnda talan, såvidt den Palander & Co. anginge, fästa sådant afseende, att Palander & Co. förpligtades, vid utmätnings påföljd, att emot återfående af de vid besigtningen den 27, 28, 29 och 30 Augusti samt 1 och 2 September 1860 kasserade 411 centner 70 skålpund hampa jemte de vid besigtningen den 18 och 19 nästföretgångne Juni i hampkällaren kvarblifna hampristerna, derest desamma icke redan blifvit af Palander & Co. afhemtade, genast till Kongl. Maj:t och Kronan återbära skilnaden emellan det uppburna beloppet, 21,360 R:dr, och det belopp, som efter kontraherade priset

belöpte sig för de vid sist försiggångna besigtningen godkända 385 centner 27 skålpund hampa eller 10,286 R:dr $70\frac{2}{10}$ öre, med fordrade 11,073 R:dr 29 öre jemte 6 % ränta derå, minskad med bevillningsafdrag från lyftningsdagen den 22 Juni 1860 till den 1 Januari 1862 och oafkortad från sistnämnde dag till dess liquid skedde; hvarjemte Palander & C:o, som således icke inom föreskrifven tid fullgjort den åtagna leveransen, ålades att icke allenast vid ofvan stadgade påföljd i vitesbot utgifva sex procent ränta af den kasserade och icke levererade hampans värde efter fastställda priset, utan ock att antingen genast i öfverensstämmelse med det avslutade kontraktet och således mot deri bestämde pris helt och hållet fullgöra den deri åtagna leveransen eller ock ersätta Kongl. Maj:t och Kronan den högre upphandlingskostnad samt öfriga utgifter, hvilka i och för anskaffning af det bristande hamppartiet kunde uppkomma; men enär, hvad anginge Wittboms talan mot Kleman, Andersson och Peterson, Kongl. Krigshofrätten genom utslag den 2 Augusti 1861, hvilket i den delen blifvit af Kongl. Maj:t den 2 Februari 1862 fastställt, ålagt förenämnde Kleman, Andersson och Peterson att, en för alla och alla för en, godtgöra den förlust som Kongl. Maj:t och Kronan kunde visas i följd af de utaf dem begångna fel redan hafva lidit eller framdeles komma att vidkännas, ansåg Rådstufvurätten något dess yttrande angående Kleman, Andersson och Peterson icke erfordras.

Emot detta utslag fullföljde såväl Wittbom som Palander & C:o talan i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge, som genom dom den 12 Maj 1865 yttrade: »att hvad anginge det af Advokatfiskalen Wittbom mot handelsbolaget Palander & C:o utförda käromål, det icke tillhört bolaget att tillse det de i gällande författningar och åberopade kontraktet för bevarande af Kongl. Maj:ts och Kronans rätt stadgade former vid besigtningen af ifrågavarande parti hampa blefvo iakttagna, utan fastheldre bolaget, sedan det efter varans aflemnande undfått behörige personers intyg om densammas emottagande och godkännande å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar, måste anses vara fritt från vidare förpligtelse på grund af berörda kontrakt. Ty och då i följd häraf den å hampan anställda ytterligare besigtning icke kunde läggas till grund för någon bolagets skyldighet, pröfvade Kongl. Hofrätten rättvist att, med upphäfvande af motvådjade utslaget i denna del, ogilla den mot bolaget Palander & C:o i saken förda talan; och blef på de af Rådstufvurätten anförda skäl och då något rättsförhållande emellan Kongl. Maj:t och Kronan samt Kaptenen Kleman, Kaptenlöjtnanten Andersson och Rådmannen Peterson icke uppstått till följd af ifrågavarande kontrakt, det slut, hvori Rådstufvurätten beträffande den mot sistbemälde parter i målet förda ersättnings-talan stadnat, af Kongl. Hofrätten fastställt.

Sedan denna dom efter af Advokatfiskalen Wittbom fullföljd underdånig talan blifvit af Kongl. Maj:t genom nådig dom den 24 Januari 1867 fastställd, instämde Advokatfiskalen Wittbom ånyo i Januari månad 1867 till Rådstufvurätten i Carlskrona Kaptenen Kleman, dämera Majorén Andersson och Rådmannen Peterson med påstående

påstående: att dem måtte åläggas, mot rätt till disposition öfver de vid senare besigtningen kasserade 411 centner 70 *ø* hampa, en för alla och alla för en, genast ersätta Kongl. Maj:t och Kronan därför utbetalda 11,073 R:dr 29⁴/₅ öre jemte 6 % med bevillningsafdrag minskad ränta derå från den 22 Juni 1860, då medlen af bolaget Palander & C:o i Kongl. Flottans kassa lyftades, till den 1 Januari 1862 och derifrån oafkortad intilldess liqvid skedde, hvarå dock medgafs afdrag för värdet af de för garnprofs anställande uttagna, i kronans hampkällare qvarlemnade hamprister. I utslag den 2 Mars 1868 yttrade sig Rådstufvurätten; och enär något rättsförhållande icke uppstått emellan Kronan och besigtningmännen på grund af Palanders leveranskontrakt med Kongl. Maj:t och Kronan, samt det icke visats att kronan tillskyndats någon förlust genom besigtningmännens i Juni 1860 begångna felaktigheter, än mindre till hvad belopp sådan förlust uppginge, blef Advokatfiskalens instämde talan af Rådstufvurätten, ogillad. — Advokatfiskalen fullföljde talan mot detta utslag i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge, som genom dom den 21 Maj 1869, med ändring af Rådstufvurättens utslag, förpligtade Kaptenen V. Kleman, Majoren F. L. Andersson och Rådmannen L. Peterson att, en för alla och alla för en, till Kongl. Maj:t och Kronan, mot det de berättigades att fritt förfoga öfver kasserade 411 centner 70 *ø* hampa, utbetala hvad kronan för samma hampparti den 22 Juni 1860 till leverantören utgifvit med 10,992 R:dr 39 öre jemte 6 % ränta derå från sistnämnde dag till dess betalning skedde, med iakttagande dock deraf att bevillningsafdrag borde ega rum för tiden till den 1 Januari 1862, vid påföljd att Kongl. Maj:t och kronan, derest betalningen icke inom en månad derefter blefve fullgjord, berättigades att genast efter samma tid låta på offentlig auktion försälja berörda 411 centner 70 *ø* hampa, i hvilket sednare fall Kleman, Andersson och Peterson efter nämnda betalningsgrund åläge att, efter afdrag af behållna försäljningspriset för hampan, till Kongl. Maj:t och kronan betala återstoden af berörde 10,992 R:dr 39 öre jemte stadgad ränta.

Majoren Andersson och Rådmannen Peterson inbetalte nu den 5 Augusti 1869 till Kongl. Flottans kassa de 10,992 R:dr 39 öre, som kronan utgifvit för de 411 centner 70 *ø* hampa, hvilket hampparti af Andersson och Peterson öfvertogs, men fullföljde underdånig talan mot Kongl. Hofrättens dom beträffande *fastställda räntan*, uppgående till omkring 6,000 R:dr R:mt.

För befrielse från nämnda räntas utgifvande till kronan anförde de i underdånighet hufvudsakligen följande:

att genom Kongl. Maj:ts nådiga dom den 4 Februari 1862 blifvit dem och Kaptenen V. Kleman ålagdt: *att godtgöra den förlust, som Kongl. Maj:t och kronan kunde visas i följd af de utaf dem begångna felaktigheter hafva lidit eller framdeles komma att vidkännas;*

att enligt Varfschefs-embetets vid Kongl. Flottan i Carlskrona, äfven härvid

i afskrifter bilagda skrivelser dels till Advokatfiskalen vid Kongl. Flottan af den 20 Mars 1867 och dels till Befälhafvande Amiralen i Carlskrona af den 16 April samma år, *icke någon kostnad eller förlust tillskyndats kronan genom de vid hampbesigtningen i Juni 1860 begångna felaktigheter*;

att enär kronan icke utbetalt någon ränta för ifrågavarande medel eller skulle kommit i åtnjutande af ränta derå, för den händelse medlen icke blifvit af kronan utbetalda, Kongl. Hofrättens tolkning af Kongl. Maj:ts nådiga utslag den 4 Februari 1862 om godtgörande af kronans förlust och derpå grundade tillämpning, syntes vara alltför vidsträckt, helst genom en sådan tolkning kronan skulle tillskyndas en vinst på enskildes bekostnad; samt

att dessutom så mycket mindre kunde läggas klaganderna till last, att det ifrågavarande hamppartiet då legat i kronans förråd oanvänt i nio år, som de, på sätt rättegångshandlingarne visade, dels reserverat sig mot följderna af ett fördröjdt användande af hampan och dels icke saknat goda skäl för den föreställningen, att de ej skulle tillförbindas på sitt äfventyr öfvertaga och förfoga öfver hamppartiet, hvilket de emellertid gjort *straxt efter det derom framställt yrkande blifvit genom domstols beslut gilladt*.

Härjemte anhöllo Majoren Andersson och Rådsmannen Peterson i underdånighet att, för den händelse Kongl. Maj:t ändock skulle pröfva rättvist i nåder gilla Kongl. Hofrättens dom i hemställda delen, Kongl. Maj:t måtte täckas af gunst och nåd befria dem från ifrågavarande räntas utgifvande; hvilken underdåniga ansökning de hoppades skola desto heldre vinna nådigt afseende som de godtgjort kronan all den förlust, som kronan i saken tillskyndats, och, oberäknadt de dryga kostnader de i de upprepade rättegångarne fått vidkännas och risken af hampan försäljning, Kongl. Maj:t torde i nåder finna dem med den dem öfvergångna ansvarspåföljden hafva tillräckligt umgällt de felaktigheter, som i saken lagts dem till last.

Vid de för underdånig talans fullföljd i Kongl. Hofrätten fullgjorda prestanda anmärktes af Advokatfiskalen den misskrifning i det angående räntebeloppet ingifna nedsättningsbevis, att de personer, hos hvilka räntebeloppet blifvit nedsatt, förbundo sig att *derest Kongl. Hofrättens dom af Kongl. Maj:t fastställdes* till Kongl. Maj:t och kronan genast utbetala sagde belopp, hvadan Advokatfiskalen hemställde, huruvida icke prestanda i följd deraf borde underkännas; men i utslag den 27 Augusti 1869 förordnade Kongl. Hofrätten, att, utan afseende å berörda hemställan, handlingarne i saken skulle till Kongl. Maj:ts Justitie-revisions-expedition insändas. — Advokatfiskalen fullföljde underdånig talan äfven emot detta utslag; och Majoren Andersson och Rådsmannen Petersson inlemnade i Kongl. Justitie-revisions-expeditionen en af de personer, hos hvilka nedsättningen skett, afgifven förklaring af nedsättningsbeviset, genom hvilken de förbundo sig att *genast* tillhandahålla kronan räntemedlen. — I nådigt utslag den 13 Januari 1870 har Kongl. Maj:t, med bifall till Advokatfiskalens yrkande samt utan afseende å den af sökanderna först hos Kongl. Maj:t ingifna

förbindelsen angående räntemedlens utbetalning, funnit skäligt att, med upphäfvande af Hofrättens utslag den 27 Augusti 1869, förklara, det sökanderna icke rätteligen iakttagit hvad för sakens underdåniga fullföljd dem ålegat, och att till följd deraf hvad sökanderna för vinnande af ändring derutinnan anført icke kunde komma under pröfning; hvaremot, hvad anginge Majoren Anderssons och Rådmannen Petersons gjorda ansökning att af nåd varda förskonade från utgifvande af den dem i målet ådömda ränta, handlingarne i saken skulle till Sjöförsvars-departementet öfverlemnas.

Sedan jemväl Kommendör-kaptenen C. Kleman, såsom förmyndare för Kaptenen V. Kleman, till Kongl. Maj:t ingifvit enahanda underdånig ansökning om befrielse af gunst och nåd från den honom jemväl ådömda ränta samt Kongl. Förvaltningen af sjöärendena afgifvit härvid i afskrift bilagda underdåniga utlåtande, har Kongl. Maj:t enligt nådigt bref till Kongl. Förvaltningen den 11 November 1870 förklarat: »Dessa underdåniga ansökningar jemte Edert deröfver inforrade och den 29 sistlidne Mars afgifna underdåniga utlåtande hafve Wi i nåder låtit oss föredragas, men i betraktande af hvad dervid förekommit icke funnit skäl att å desamma fästa nådigt afseende: hvilket Wi Eder till svar och kännedom i nåder meddele.»

Möjligen hafva de underdåniga nådansökningarne icke vunnit nådigt afseende af det skäl, att Kongl. Maj:t icke kunnat efterskänka hvad numera utgör en kronans genom domstols beslut fastställda fordran, utan *nådig Proposition i ämnet till Riksdagen*, hvarom sökanderna icke uttryckligen gjort underdånig framställning.

Till Herr Advokatfiskalen och Riddaren P. Wittbom.

I följd af Herr Advokatfiskalens i skrifvelse den 18 dennes gjorda förfrågan, får jag upplysa, att någon hampa icke upphandlats i stället för den, som af Handelshuset Palander & C:o under den 18 och 19 Juni 1860 levererad, vid förnyad besigtning den 27, 28, 29 och 30 Augusti samt 1 och 2 September samma år blifvit kasserad och allt sedermera särskildt förvarats, äfvensom att således några högre upphandlingskostnader eller andra utgifter för anskaffandet af hampa i stället för ofvannämnda kasserade parti icke eller hafva kunnat ifrågakomma.

Carlskrona Varfschefens Kansli den 20 Mars 1867.

ADOLF PRINTZENSKÖLD.

e. f.

Emil Rääf.

Till Befälhafvande Herr Amiralen.

I följd af Befälhafvande Herr Amiralens remiss förlidne gårdag, hvari mitt yttrande infordras, angående den förlust, som kronan kan hafva lidit genom besigtningens oriktiga förfarande vid en den 18 och 19 Juni 1860 verkställd leverans af hampa och hvilken förlust, enligt Kongl. Maj:ts nådiga utslag den 4 Februari 1862, skall af bemälde besigtningmän ersättas, får jag, med remissaktens återställande, vördsamt meddela, att några kostnader icke tillskyndats kronan genom de vid besigtningen begångna felaktigheter.

Carlskrona Varfschefens Kansli den 16 April 1867.

ADOLF PRINTZENSKÖLD.

e. f.

Emil Rääf.

Stockholm den 29 Mars 1870.

Till Kongl. Maj:t underdånigst, med utlåtande angående Majoren F. L. Anderssons m. fl:s underdåniga ansökning att af nåd varda befriade från utgifvande af ett ådömdt räntebelopp å inbetald ersättning för besigtigad, men sedermera kasserad hampa.

Till åtlydnad häraf får — — — — Förvaltningen — — — — underdånigst anföra: att då sökanderna medelst intyg från vederbörande varfschef styrkt, att någon hampa icke blifvit för kronans räkning upphandlad i stället för det kasserade partiet, hvadan några högre upphandlingskostnader eller andra utgifter för sådan anskaffning icke kunnat ifrågakomma, äfvensom att några kostnader icke tillskyndats kronan genom de vid besigtningen begångna felaktigheter; då sökanderna redan till Flottans kassa inbetalt det belopp, 10,992 R:dr 39 öre, som af kronan utgifvits för det vid besigtning godkända, men sedermera kasserade hamppartiet, samt under den långvariga rättegången rörande denna fråga varit i mer än nio års tid i saknad af dispositionsrätt öfver detta hampparti, som under tiden i kronans vård förvarats, samt kronan icke utbetalt ränta å ifrågavarande medel eller skulle åtnjutit ränta derå, i händelse de icke blifvit utbetalda; så anser Förvaltningen skäl icke saknas, derest Eders Kongl. Maj:t skulle täckas af gunst och nåd fritaga sökanderna från utbetalningen af dem ålagd ränta å nämnda belopp.

Förvaltningen framhärdat — — — —

Rätteligen transsumeradt från den i Kongl. Förvaltningen af sjöärendena förvarade koncepthandling; betygar

Ex officio

Edv. Ploman.